ابتکار

روزنامه صبح ایران

یکشنبه ۱۲ مرداد ۱۴۰۴
۹ صفر ۱۴۴۷
۳ آگوست ۲۰۲۵
سال بیست‌ویکم
شماره ۵۹۶۹
۱۲ صفحه
۱۰۰۰۰ تومان

سفر راهبردی پزشکیان به پاکستان بررسی شد

دیپلماسی فعال همسایگی

صفحه ۲

ساختار مشابه شورای عالی دفاع در جنگ ۸ ساله شکل می‌گیرد؟

شورای دفاع؛ موازی کاری یا نهادی ذیل شعام؟

گروه سیاسی- اگر شورای دفاع در ساختاری خارج از شورای عالی امنیت ملی تشکیل شود، می‌تواند باعث تداخل و موازی‌کاری با این شورای عالی شود. این نگرانی وجود دارد که با وجود چندین نهاد مسئول در حوزه دفاعی و امنیتی، تصمیم‌گیری‌ها دچار پیچیدگی و هماهنگی کمتر شود.

پس از جنگ ۱۲ روزه اسرائیل علیه ایران، مقابله با پدیده نفوذ و تقویت نقاط قوت و ضعف در زمینه نظامی مورد توجه قرار گرفته است که گویا قرار است سبب ایجاد اصلاحات در ساختار امنیتی شود. اصلاحاتی که اولین گام آن با حرکت به سمت ایجاد تغییرات در شورای عالی امنیت ملی آغاز شده است. بنابر آنچه این روزها شنیده می‌شود، علی لاریجانی به زودی به عنوان دبیر شورای عالی امنیت ملی منصوب می‌شود. اما این همه تغییرات نیست. خبر قابل توجه را روز گذشته خبرگزاری فارس درباره احیای یک شورای عالی دفاع منتشر کرد.

بر اساس آنچه روز گذشته این خبرگزاری اصولگرا درباره احیای شورای عالی دفاع نوشته است: «با نهایی‌شدن تغییرات ساختاری در شورای عالی امنیت ملی، منابع آگاه از ایجاد «شورای دفاع» خبر می‌دهند؛ شورایی جدید با مأموریت‌های راهبردی در حوزه سیاست‌های دفاعی کشور که ساختار آن به‌زودی نهایی خواهد شد.»

اما شورای دفاع چیست و چه ساز و کاری دارد؟ اعضای این شورا چه کسانی هستند؟ برای یافتن پاسخ احتمالی این پرسش‌ها، باید گریزی به دل تاریخ زد.

شرح در صفحه ۲

از حماسه ملبورن تا قانون نیوتن

داریوش مصطفوی نخستین یاغی سرخابی‌ها درگذشت

صفحه ۵

سرمقاله

سعید پای بند

پوتین و بازی دوگانه در جنگ ایران و اسرائیل

جنگ و تنش‌های میان ایران و اسرائیل، یکی از مهم‌ترین و حساس‌ترین مسائل خاورمیانه است که توجه بازیگران منطقه‌ای و جهانی را به خود جلب کرده است. در این میان، نقش روسیه و به‌خصوص شخص ولادیمیر پوتین، به عنوان یکی از بازیگران تأثیرگذار فرامنطقه‌ای، بیش از پیش برجسته شده است.

پوتین در این معادله، سیاستی دوگانه را اتخاذ کرده؛ سیاستی که بر حفظ توازن و منافع راهبردی روسیه در برابر دو طرف متضاد استوار است. از یک سو، روابط نزدیک و همکاری‌های گسترده با ایران، به مسکو امکان نفوذ و تثبیت موقعیت در خاورمیانه را می‌دهد؛ از سوی دیگر، حفظ مناسبات حساسی با اسرائیل، تضمین کننده منافع سیاسی و امنیتی روسیه در منطقه است.

این بازی دوگانه، در ظاهر به معنای سکوت یا موضع‌گیری‌های مبهم پوتین است، اما در واقع سیاستی هوشمندانه و هدفمند برای مدیریت بحران و جلوگیری از تضعیف موقعیت روسیه به شمار می‌رود. پوتین با چنین رویکردی، نه تنها توانسته نقش میانجی را در برخی بحران‌ها ایفا کند، بلکه در عین حال از گرفتار شدن در تنش‌های مستقیم نیز اجتناب کرده است.

اما این سیاست دوگانه، همراه با چالش‌ها و ریسک‌های خاص خود است. حفظ این توازن ظریف در برابر فشارهای سیاسی و تحولات منطقه‌ای، نیازمند استراتژی دقیق و انعطاف‌پذیر است. هر گونه لغزش می‌تواند منجر به از دست دادن اعتماد یکی از طرفین و در نهایت تضعیف موقعیت روسیه در منطقه شود.

ادامه در صفحه ۲

اعلام آراء جنجالی‌ترین پرونده فوتبال ایران

بیرانوند نقره‌داغ شد

صفحه ۵

رهن‌های میلیاردی افغان‌ها، توقع صاحبان خانه را بالا برد

جبران درآمد مالکان از جیب مستاجران!

صفحه ۸

از جنگ لفظی تا اعزام زیردریایی هسته‌ای

زنگ خطر تشدید تنش واشنگتن-مسکو

صفحه ۱۱

یادداشت

«طرح مناره»: ظرفیت‌ها و چالش‌های دیپلماسی هسته‌ای منطقه‌ای

سید ابراهیم حسینی فرد - پژوهشگر مطالعات راهبردی

بر پایه گزارش مؤسسه صلح بین‌المللی استکهلم (SIPRI)، مجموع هزینه‌های نظامی در خاورمیانه در سال ۲۰۲۴ به ۲۴۳ میلیارد دلار رسید که ۱۵ درصد بیشتر از سال قبل بود. در چنین فضایی محمد جواد ظریف و محسن بهاروند با «طرح مناره» می‌کوشند ایران را در رأس ابتکار تأسیس منطقه‌ای عاری از سلاح هسته‌ای قرار دهند. اما آیا این ابتکار، بهبود واقعی امنیت منطقه را ممکن می‌کند یا صرفاً نامی پرطمطراق است؟

ضرورت طرح و ارجاع به دستورکار بین‌المللی

جمهوری اسلامی بارها در مجامع بین‌المللی از جمله قطعنامه GC(۶۸)/RES/۱۴ سازمان بین‌المللی انرژی اتمی خواستار «اعمال فوری نظارت کامل آژانس بر همه فعالیت‌های هسته‌ای خاورمیانه» شده است؛ گامی که به‌مثابه پایه‌ای برای ایجاد منطقه‌ای عاری از سلاح هسته‌ای تلقی می‌شود. تنش‌ها در این منطقه، از حمله به تأسیسات هسته‌ای ایران تا برنامه نظامی پنهان برخی کشورها، ضرورت اعتمادسازی و مشارکت همه‌جانبه را به‌وضوح نشان می‌دهد.

سه محور کلیدی «مناره»

۱. همکاری و راستی‌آزمایی متقابل: همه کشورهای منطقه متعهد می‌شوند تولید، انباشت یا استقرار سلاح هسته‌ای را ترک کنند و بر مبنای سازوکارهای راستی‌آزمایی دوطرفه، سطح اطمینان را ارتقا دهند. این مدل مشابه توصیه‌های قطعنامه‌های متعدد مجمع عمومی سازمان ملل برای ایجاد سازوکارهای شفاف است.

۲. انگیزه‌سازی اقتصادی-فنی: اعضای طرح با دسترسی به فناوری‌هایی مانند پزشکی هسته‌ای و انرژی پاک، منافعی ملموس به دست می‌آورند تا صرفاً از منظر امنیتی به این ایده نگاه نکنند و پیوستن به آن برایشان به‌صرفه باشد.

۳. تعریف جامع امنیت و مدیریت بحران: فراتر از تسلیحات هسته‌ای، «مناره» بحران‌های زیست‌محیطی، کم‌آبی و امنیت غذایی را هدف قرار می‌دهد تا مفهوم امنیت منطقه‌ای از منظری همه‌جانبه بازتعریف شود. این رویکرد، با هدف انتقال گفت‌وگو از سطح تقابل تسلیحاتی به مسائل زیربنایی زندگی مردم طراحی شده است.

آزمون‌های پیش‌رو

مقاومت اسرائیل و حمایت ایالات متحده: اسرائیل همواره با ایده منطقه‌ای عاری از سلاح هسته‌ای مخالفت کرده و با کارزارهای دیپلماتیک در آمریکا نقش مهمی در مانع‌تراشی ایفا می‌کند. بدون تغییر سیاست واشنگتن نسبت به نگرانی‌های امنیتی تل‌آویو، پیشبرد «مناره» دشوار خواهد بود.

بی‌اعتمادی کشورهای خلیج فارس: هزینه نظامی کشورهای حوزه خلیج فارس در سال ۲۰۲۴ بیش از ۱۰۰ میلیارد دلار بود که افزایشی ۱۰ درصدی نسبت به ۲۰۲۳ داشت؛ نگرانی از امتیازدهی بیش‌ازحد ایران، مانع استقبال از «مناره» می‌شود.

اختلافات سیاست داخلی ایران: محافظه‌کاران ممکن است طرح را ساده‌لوحانه یا متضاد منافع ملی بدانند و حتی فرآیند تصویب آن در مجلس شورای اسلامی را با چالش مواجه کنند.

سناریوهای محتمل

۱. سناریوی سازنده: با میانجی‌گری کشورهایی مانند عمان و پشتیبانی سیاسی-مالی چین و روسیه، می‌توان اجلاس منطقه‌ای تحت نظارت آژانس برگزار و اولین پروتکل‌های راستی‌آزمایی و همکاری فنی را تدوین کرد.

۲. سناریوی تشدید تنش: رد طرح توسط واشنگتن و تل‌آویو ممکن است بستری برای افزایش تحریم‌ها علیه ایران فراهم کند و «مناره» به ابزاری تبلیغاتی علیه دیپلماسی جمهوری اسلامی بدل شود. برای بالابردن شانس موفقیت، پیشنهاد می‌شود ایران پیش از توافق نهایی، پروژه‌های مشترک پزشکی هسته‌ای را با کشورهای عربی آغاز کرده و گزارش‌های داوطلبانه خود را به‌طور منظم به آژانس ارسال کند.

نتیجه‌گیری و توصیه سیاست‌گذاری

طرح «مناره» می‌تواند نقطه عطفی در دیپلماسی هسته‌ای خاورمیانه باشد؛ به شرط آنکه:

۱. اتحاد داخلی میان جریان‌های سیاسی ایران ایجاد شود؛

۲. حداقل یک کشور عربی میانه‌رو (مثلاً عمان یا امارات) به‌عنوان شریک اولیه همراه شود؛

۳. واشنگتن نگرش خود را نسبت به همکاری‌های صلح‌آمیز هسته‌ای تغییر دهد.

در غیاب این سه عامل، «مناره» همچنان در محدوده شعار و سندهای نظری باقی خواهد ماند و از آرمانی دست‌نیافتنی فراتر نخواهد رفت.

گردهمایی «توسعه‌گران و استراتژی‌های پساجنگ» در دانشگاه تهران برگزار شد

تاب‌آوری ساختمان‌ها در عصر مخاطرات چندگانه

فعالان صنعت ساختمان چالش‌های اقتصاد مسکن، طراحی ایمن و انرژی پایدار را در دوران پساجنگ، بررسی کرد.

در گردهمایی «توسعه‌گران و استراتژی‌های پساجنگ» که در دانشگاه تهران برگزار شد، پنلی تخصصی با حضور رضا دژآگاه، توسعه گر صنعت ساختمان، محمدرضا اسلامی استاد گروه عمران دانشگاه پلی تکنیک کالیفرنیا و محمدرضا علوی پژوهشگر حوزه ساختمان و مدیرعامل گروه توسعه شهری لوتوس برگزار شد و به بررسی چالش‌ها و فرصت‌های صنعت ساختمان در ایران اختصاص یافت. احسان مسعود، عضو هیات علمی دانشگاه تهران، دبیر این پنل بود و این نشست را با تمرکز بر مسائل کلیدی اقتصاد مسکن، طراحی سازه‌های ایمن و پایداری انرژی، به سمت تحلیل شرایط فعلی و ارائه راهکارهایی برای آینده هدایت کرد. دژآگاه با تحلیل ژئوپلیتیکی، بر نیاز به رفع تحریم‌ها و انسجام اجتماعی برای پیشگیری از بحران‌ها تأکید کرد و خواستار حرکت به سمت ساختمان‌های سبز و ایمن شد. علوی با نگاهی به اقتصاد کلان، از نبود راهکارهای شفاف برای سرمایه‌گذاری مولد انتقاد کرد و بر ضرورت هدایت سرمایه‌ها به سمت تولید تأکید نمود. اسلامی با مقایسه بازار مسکن ایران، ژاپن و آمریکا، اهمیت طراحی سازه‌ها در برابر مخاطرات چندگانه مانند زلزله و انفجار را برجسته کرد و صادرات خدمات مهندسی را راهکاری برای اشتغال مهندسان دانست. این پنل، تصویری جامع از چالش‌های پیش‌رو ارائه داد و بر لزوم همکاری بین دانشگاه، صنعت و حاکمیت برای توسعه پایدار تأکید کرد. در این پنل رضا دژآگاه، توسعه‌گر برجسته صنعت ساختمان به موضوع انرژی در صنعت ساختمان پرداخت و بر لزوم حرکت به سمت ساختمان‌های با انرژی صفر تأکید کرد. وی این مفهوم را که در کشورهایی مانند آلمان، آمریکا، ژاپن و امارات اجرا می‌شود، به سادگی این‌گونه تعریف کرد: به همان میزان که در ساخت یا بهره‌برداری یک ساختمان انرژی مصرف می‌کنید، باید انرژی پاک تولید کنید تا تراز انرژی مثبت شود. او این رویکرد را نه تنها شدنی، بلکه الزامی و اجتناب‌ناپذیر برای ایران دانست.

دژآگاه چهار تعریف اصلی برای ساختمان‌های انرژی صفر ارائه کرد:

۱. انرژی سایت: تولید انرژی پاک در محل پروژه به اندازه مصرف.

۲. انرژی سورس: جبران تمام انرژی مصرفی از تولید تا انتقال.

۳. نت بیس کاست: تولید انرژی معادل هزینه‌های مصرفی.

۴. نت کربن: جبران گازهای گلخانه‌ای تولیدشده، مثلاً از طریق کاشت درخت.

وی انرژی خورشیدی را به دلیل وجود ۳۶۵ روز آفتابی در ایران، کلیدی‌ترین راهکار دانست و از کوتاهی‌های گذشته در این زمینه انتقاد کرد.

دژآگاه همچنین بر اهمیت عایق‌بندی مناسب در ساختمان‌ها تأکید کرد و اظهار کرد: یارانه‌های انرژی که به جای افراد به کالاها اختصاص پیدا می کند، به مصرف‌گرایی دامن زده است. به گفته وی، وقتی سوخت ارزان‌تر از آب باشد، خیانت به مردم است، نه کمک به آنها، بنابراین پیشنهاد می شود که یارانه‌ها به افراد پرداخت شود، اما این امر مشروط به رفع تحریم‌ها، کنترل تورم و بازسازی اعتماد عمومی به حاکمیت است.

دژآگاه با اشاره به تجربه یزد که با کمترین منابع، اقتصادی پایدار ایجاد کرده، اظهار داشت که ایران در گذشته توانایی مدیریت منابع را داشته، اما «تازه به دوران رسیدگی» ناشی از درآمدهای نفتی، این فرهنگ را تضعیف کرده است. او خواستار همکاری دانشگاه‌ها، شهرداری‌ها، وزارت مسکن و بخش خصوصی برای تدوین طرحی اقتصادی و الزام‌آور برای ساختمان‌های سبز شد و تأکید کرد که تشویق‌های حاکمیتی برای اقتصادی شدن این طرح ضروری است.

ساختمان‌های ایمن و تغییر سبک زندگی

دژآگاه سپس به ضرورت ساخت ساختمان‌های ایمن در برابر انفجار اشاره کرد بر اهمیت ایجاد پناهگاه‌ها و سیف‌باکس‌ها در آپارتمان‌ها تأکید کرد. وی همچنین تغییر سبک زندگی نسل جدید را فرصتی برای صنعت ساختمان دانست و پیشنهاد داد که به جای آپارتمان‌های بزرگ، واحدهای کوچک با مشاعات گسترده و خدمات هتلینگ ساخته شود تا نیازهای مدرن مانند کاهش ترافیک و آلودگی را برآورده کند.

نگاهی به بازار مسکن و طراحی سازه‌ها در برابر مخاطرات چندگانه

محمدرضا اسلامی، استاد برجسته گروه عمران دانشگاه پلی تکنیک کالیفرنیا، در سخنرانی اخیر خود به بررسی وضعیت بازار مسکن در ایران، ژاپن و آمریکا و همچنین اهمیت طراحی سازه‌ها در برابر مخاطرات چندگانه پرداخت. وی با نگاهی تطبیقی به چالش‌های پیش روی صنعت ساخت‌وساز و نقش مهندسان عمران، بر ضرورت صادرات خدمات و مقاوم‌سازی سازه‌ها در برابر زلزله، آتش و انفجار تأکید کرد. این سخنان که با استناد به آمار و تجربیات عملی ارائه شد، تصویری روشن از فرصت‌ها و چالش‌های پیش روی این صنعت ارائه می‌دهد.

اسلامی در بخش نخست سخنان خود به مقایسه بازار مسکن در ایران، ژاپن و آمریکا پرداخت. وی با اشاره به وجود بیش از ۵۷۰ هزار مهندس عمران دارای پروانه نظام مهندسی در ایران، اظهار داشت که این تعداد در مقایسه با ژاپن (حدود ۱۰۰ هزار) و آمریکا (حدود ۵۰۰ هزار) نشان‌دهنده ظرفیت بالای منابع انسانی در ایران است. با این حال، بازار ساخت‌وساز در ایران با چالش‌های جدی مواجه است.

به گفته وی، در بهترین حالت سالانه حدود ۷۰۰ تا ۸۰۰ هزار واحد مسکونی در ایران ساخته می‌شود. این در حالی است که در ژاپن با ۸۰ هزار واحد مسکونی ساخته‌شده در سال گذشته، نسبت مهندسان به پروژه‌ها تقریباً یک به یک است و در آمریکا با ساخت حدود ۱.۴ میلیون واحد مسکونی، بازار ساخت‌وساز گردش مالی عظیمی حدود ۲ تریلیون دلار دارد که ۱۰ درصد تولید ناخالص داخلی این کشور را تشکیل می‌دهد.

وی با تأکید بر کیفیت بالای دانش فنی مهندسان ایرانی، اظهار داشت: یک مهندس ۲۲ ساله ایرانی در مقایسه با مهندسان ۲۷ ساله ژاپنی یا آمریکایی، در بسیاری موارد از دانش و حضور ذهن بیشتری نسبت به آیین‌نامه‌ها برخوردار است. وی این موضوع را نتیجه تجربه‌های عملی در پروژه‌های حساسی مانند برج میلاد دانست که مهندسان ایرانی را ملزم به به‌روزرسانی سریع دانش خود کرده است. با این حال، وی نبود فرصت‌های شغلی کافی را چالشی جدی خواند و پیشنهاد داد که صادرات خدمات مهندسی به کشورهای دیگر می‌تواند راهکاری برای استفاده از این ظرفیت عظیم باشد.

مخاطرات چندگانه و رویکرد سازمان ملل

بخش دیگری از سخنان این استاد دانشگاه به مفهوم مخاطرات چندگانه اختصاص داشت که در سند ۲۰۱۵ سازمان ملل در سنندای ژاپن مطرح شده است. وی با اشاره به مشارکت فعال شینزو آبه، نخست‌وزیر فقید ژاپن، در این نشست توضیح داد که این سند بر طراحی سازه‌ها نه تنها برای یک خطر (مانند زلزله) بلکه برای چندین مخاطره از جمله آتش، سونامی و انفجار تأکید دارد. به گفته وی، در ژاپن به دلیل احتمال بالای زلزله و سونامی، سازه‌ها از همان ابتدا با در نظر گرفتن این مخاطرات طراحی می‌شوند. به عنوان مثال، وی به مرکز مدیریت بحران مینیاپولیس ژاپن اشاره کرد که در برابر زلزله، سونامی و آوار ناشی از آن مقاوم بوده است.

در مقابل، دکتر اسلامی به نمونه‌هایی از ناکامی در طراحی برای مخاطرات چندگانه اشاره کرد. وی از ساختمان «پیر ۴۵» در سانفرانسیسکو نام برد که علی‌رغم مقاوم‌سازی برای زلزله، به دلیل نبود سنسورهای آتش‌سوزی در اثر آتش‌سوزی فرو ریخت و هزینه‌های هنگفتی برای بازسازی به دنبال داشت. این نمونه نشان‌دهنده اهمیت توجه به تمامی مخاطرات در طراحی سازه‌هاست.

طراحی در برابر انفجار

اسلامی بخش مهمی از سخنان خود را به طراحی سازه‌ها در برابر انفجار اختصاص داد. وی با اشاره به تجربه مدل‌سازی خرابی ساختمان فدرال اوکلاهاما در اثر انفجار، اظهار داشت که این پروژه نشان داد با هزینه‌ای اندک می‌توان سازه‌های طراحی‌شده برای زلزله را در برابر انفجار نیز مقاوم کرد. او تأکید کرد که تقویت اتصالات و توجه به مکانیزم شکست شیشه‌ها در برابر موج انفجار می‌تواند از خرابی پیش‌رونده (Progressive Collapse) جلوگیری کند.

وی همچنین به پروژه‌هایی مانند ایستگاه مونوریل فرودگاه لس‌آنجلس اشاره کرد که در آن شیشه‌های نما برای مقاومت در برابر انفجار طراحی شده‌اند. به گفته وی، مدل‌سازی‌های پیشرفته امروزی امکان پیش‌بینی دقیق رفتار شیشه‌ها در برابر موج انفجار و مکش ناشی از آن را فراهم کرده است. او با انتقاد از وضعیت ایران، بیان کرد که حتی ساختمان‌های نظامی و دولتی در کشور برای انفجار طراحی نشده‌اند و این موضوع در شرایط جنگی می‌تواند مخاطرات جدی به دنبال داشته باشد.

چشم‌انداز اقتصاد مسکن ایران از نگاه مهندسی

علوی، مدیرعامل گروه توسعه شهری لوتوس در سخنرانی اخیر خود به بررسی وضعیت اقتصاد مسکن ایران و چالش‌های پیش روی آن پرداخت. او با اشاره به شرایط اقتصادی کشور و تأثیر عوامل داخلی و خارجی، از نبود راهکارهای شفاف برای جذب سرمایه‌گذاری مولد انتقاد کرد و خواستار بازنگری در سیاست‌های کلان اقتصادی شد. این اظهارات که در فضایی صریح و با نگاهی واقع‌بینانه مطرح شد، تصویری جامع از مشکلات ساخت‌وساز و سرمایه‌گذاری در ایران ارائه می‌دهد.

وی همچنین به وضعیت نامناسب اقتصاد مسکن اشاره کرد و گفت: خارج از موضوع جنگ، اقتصاد مسکن ایران اوضاع خوبی ندارد. او با نگاهی کلان به اقتصاد، نبود زیرساخت‌های مناسب و عدم حمایت از صنایع تولیدی را از جمله دلایل اصلی این وضعیت دانست. به گفته وی، سرمایه‌گذاران در ایران با گزینه‌های محدودی برای سرمایه‌گذاری مواجه‌اند. بازار سهام به دلیل بی‌تدبیری‌های گذشته و رفتارهای هیجانی، جذابیت خود را از دست داده و سرمایه‌گذاری در ارز، طلا یا بازارهای بین‌المللی نیز به دلیل محدودیت‌های سیاسی و اقتصادی عملاً غیرممکن است. این پژوهشگر ارشد حوزه ساختمان با اشاره به حجم سرمایه‌های موجود در کشور، گفت: وقتی از سرمایه‌گذاری در مقیاس چند میلیارد تومان صحبت می‌کنیم، این پول‌ها نمی‌توانند به راحتی در بخش‌هایی مثل خرید طلا یا دارایی‌های کوچک ذخیره شوند. پس سرمایه‌گذاران به سمت ساخت‌وساز هجوم می‌آورند. این هجوم، که در دهه‌های ۷۰ و ۸۰ نیز به دلیل تزریق دلارهای نفتی تجربه شده بود، نتیجه نبود گزینه‌های شفاف و مولد برای سرمایه‌گذاری است.

علوی همچنین به مشکلات بخش تجاری اشاره کرد و گفت: امروزه املاک تجاری نه معامله می‌شوند و نه خرید و فروش، بلکه عمدتاً به اجاره یا مشارکت در صندوق‌ها محدود شده‌اند. این وضعیت نتیجه تصمیمات اشتباه گذشته و هجوم گله‌ای سرمایه‌گذاران به بخش تجاری در دهه ۹۰ است که منجر به از دست رفتن سرمایه‌های بسیاری خواهد شد.

یکی از نکات کلیدی سخنان علوی، تأکید بر نبود حمایت از زیرساخت‌ها بود. او با ذکر مثال‌هایی از مشکلات تأمین آب، برق و گاز در صنایع تولیدی، بیان کرد: وقتی گاز یک کارخانه مثل ذوب‌آهن قطع می‌شود، تولید متوقف می‌شود. این مشکلات برای سرمایه‌گذاران صنعتی بسیار جدی‌تر از مشکلات روزمره شهروندان است.

علوی با اشاره به تأثیرات جنگ و بی‌ثباتی سیاسی بر اقتصاد، بیان کرد که این عوامل ریسک‌پذیری سرمایه‌گذاران را کاهش داده و افق دید آنها را محدود کرده است. او با مقایسه شرایط ایران با کشورهایی مثل اوکراین، به تأثیرات مخرب بحران‌های جهانی بر اقتصاد اشاره کرد و گفت: در اوکراین، صنعت ساختمان و گردشگری به شدت آسیب دیده‌اند و ما نیز در ایران با خطر مشابهی مواجه‌ایم.